

ДАШКИЩЧИНА

**LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“**

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“

**THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“**

Nº 23 (205)

Нядзеля 13 чэрвеня 1954 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 8

Жарало камуністычнага імпэрыялізму Новае перасяленье народау

Плян з єўрапейскай абароннай супольносці, да якога Амерыка прывязває вялікую вагу і ўсім спосабамі націскае на єўрапейскія дзяржавы з мэтаю ягонае рэалізацыі, ужо чацвёрты год на можа скрануцца зь мёртвага пункту. У той час, калі заходня єўрапейская дзяржавы, у дадзеным выпадку Францыя й Італія, на могуць здабыцца на задзіночанье перад загрозай камуністычнае агрэсіі, даючы перавагу ў сваёй палітыцы спрэвам меншае або ж зусім малое вагі над праблемамі жыццёва найважнейшымі, трэх балканскія дзяржавы — Югаславія, Грэцыя й Туреччина выказалі глыбокі палітычны розум і даканалі тое, чаго на можа зрабіць Заходня Эўропа. Пайменна, грэцкі прэм'ер маршал Папагос 4 чэрвеня падаў да ведама, што ў выніку нарадаў з прабываючым у Афінах презыдэнтам Югаславіі маршалам Ціто пастанавілі яны ператварыць падпісаны перад 16 месяцамі балканскі пакт прыязыні між Югаславіяй, Грэцыяй і Туреччынай на вайсковы абаронны пакт, які мае быць падпісаны ў Белградзе яшчэ ў ліпені сёлета. Падобнае пагадненіне перад гэтым было дасягнута з Турэччынай падчас візіты маршала Ціто ў Анкарэ, якая адбылася каротка перад ягонай візитай у Афінах. Такім чынам трэба ўважаць, што Балканскі вайсковы пакт уступіў у вапошнюю фазу рэалізацыі і што ягонае падпісанье зьяўляецца справай толькі кароткага часу.

сталиці энтузія
сваю прыязнь да-
інтрас Грэцыі й
над дактрынальны-
цамі, якія існуюць
вамі й камуністыч-
гэтыя балканскія
ды служыць пры-
Францыі, якая бы-
актуальнай няме-
зусім реальнай, бо
най небяспекі з

Але заключчныя
вага пакту мае
важнейшыя паліты-
Югаславія была с-
конвала загады
водзіла яна савецкую
палітыку. Калі-ж
вышла з пад ма-
ня перастаючы б-
чнай, патрапіла
працоўніцтва з а-
хадам, але й пры-
сковай систэмы
расейскага каму-
стычных краінаў
услугах Масквы.
каб захоплівацца
югаславійскага
зъяўляеміся стано-
кай таталітарна-
систэмы, выступа-
системы паняволен-
праць націоналізі-

стична маніфеставалі йогонаю канчальна мята — запанаваныне югаславії. Дзяржаўны над цэлым съветам выплывае настолькі а-ідэялягічнымі розыні- з камуністычнай дактрыны аб няўхиль- ць між гэтymі дзяржа- насьці й неабходнасці сусьветнай пра- вчнай Югаславіяй. Дзьве дзяржавы могуць та- летарскай рэвалюцыі, сколькі з трады- плюжым прыкладам для ѿльш байца сяньня не- цыйнай расейскай захопніцкай палітыкі, ѿльш грознай і няўхиль- з духа расейскай гісторыі, з псыхалёгіі боку Савецкага Саюзу. расейскага народу. Расейскі камунізм не Балканскага вайско- пад сваей інтэрнацыянальнай формай і яшчэ адзін, можа най- інтэрнацыянальнай фразэалёгіяй хавае саптакомпактнай аспект. Як доўга сатэлітам Масквы й вы- расейскі нацыянальны зъмест. Савецкая Крэмля, так доўга пра- імпэрыялістичная палітыка, палітыка цк тая самая Югаславія захопніцтва, дывэрсіяў, інфільтрацыі й склоўскага ўплыву, ды, краінай камуністы- вераломства навонкі і палітыка дэспа- цізму, фізычнага й маральнага тэору- ція толькі навязаць су- чынутры краіны зъяўляеца толькі ўда- саналенай копіяй палітыкі расейскіх цароў на працягу стагодзізняў, а зна- чыща зъяўляеца расейскай нацыяналь- най палітыкай. А ўсе тыя сатэліты Ма- сквы і ўсе камуністычныя партыі Заха- ду, якія зъяўляюцца сълепа ёй падпарад- каваныя, съядома ці несьядома слу- жаць не камуністычнай дактрыне, як та- кой, але спрадвечнаму расейскому імпэ- рыялізму, які з камуністычнай ідэялёт- Мы далёкія ад таго, гіяй на мае нічога супольнага. Небясь- а нацыяналкамунізмам пека для ўсяго съвету і загроза заход- тыху. Наадварот, мы няй цывілізацыі ляжыць не ў ідэялягіч- ўчымі праціўнікамі ўся- най дактрыне камунізму, але ў расей- антыдэмакратычнай скім нацыянальным гоне да бесьперы- аем супраць усякай си- пынных імпэрыялістичных падбояў з- сяньня, у тым ліку й су- мэтаю запанаваныне над съветам. Пакуль камунізму. Сыцьварджа- да такога сыцьверджання й пераканань-

Тое, што сянь
Саюзе ў галіне
звязаныя з гэт
вінна асабліва
шую ўвагу. Там
чайныя, якія сва
эксперыментаван
юць прымусовай
цатых гадоў. Ёсь
што ў Савецкім
даюць у літарал
слова, і існуюць
савецкая імперы
строфы голаду.
зацяля выклікала
лад у цэлым Са
цяжэй быў пры
таў хлеба — кал
праведзеная 2—3
шчовам акцыя
званая калектыв
вяла з раўнава
гаспадарку.

робіцца ў Савецкім сельскае гаспадаркі, тым эксперыменты, пазвярнуць на сябе на дзеянца рэчы нязываніем размахам і ступеній, нічым ня ўступаючыя калектывізацыі трыцьці дастакткова дадзеных Саюзе людзі ўжо галаўным значэнні гэтага выразныя прагнозы, што я стаіць на парозе катасці. Падобна як калектывізацыя ў свой час масавы гаспадаркі Савецкім Саюзе, які найбуйнейшы ўсякраз прадуцэнт пласцінікаў, гэтак і цяпер. З гады таму назад Хрущовы ўзбуйнення калгасаў іхнімі нумарамі два, вынаграді савецкую сельскую

Загроза голаду сталася няўхільнай.

На колькі палажэнне сталася грозным, съветчанцы розныя съпешныя меры-прыемствы савецкіх верхаводаў пасяль-съмерці Сталіна, накіраваныя на тое, каб неяк выйсьці зь бязвыхаднай сітуаціі. Пры жыцьці Сталіна савецкі апарат дзею спраўна, а ўся савецкая систэма, ма была непарушнай. Таму бальшавікі нічога сабе не рабілі з того, што шырокая масы насельніцтва систэматычна не даядаюць, а то й праста галадаюць. Пасяль съмерці дыктатара савецкая машына мусіла ў сілу новай сітуацыі захістца. Трэба было карміць насельніцтва не толькі абяцанкамі, але й хлебам. У сувязі з гэтым і пачаліся ўсякія меры-прыемствы й эксперыменты, каб катасрофу прынамсі як мага зьменішыць, калі яе ўнікнуць зусім ня ўдасца.

Адразу пасяль съмерці Сталіна, ад сакавіка да жнівеня 1953 году, у савецкай палітыцы праводзілася лінія Маленкава,

Памер Ауген Гегечкоры

У суботу 5 чэрвяна сёлета памёр у Парыжы Аўгэн Гегечкоры, былы міністар замежных спраў Грузінскай Дэмакратычнай Рэспублікі, былы сябра 3-ай і 4-ай дзяржаўнай Думы, які, пасля съмерці ў Парыжы Прэзыдэнта Грузіі Ноя Жорданія 12 студзеня 1953 году, выконваў далей ягоныя абавязкі.

Аўген Гегечкоры нарадзіўся ў Салхіно (Захоцнія Грузія) ў 1882 годзе. Скончыў юрыдычны студыі на Маскоўскім універсітэце, перад першай сусветнай вайной працаўваў адвакатам. Ен належыў да Грузінскай Сацыял-Дэмакратычнай Партыі. У 1917 годзе быў старшинёю Краёвага Цэнтра рэвалюцыйных арганізацый на Каўказе. Пасля ўпадку незалежнай грузінскай дзяржавы ў выніку падбою й акупацыі яе Саветамі, Аўген Гегечкоры быў змушаны выезміць за мяжу. У 1921 годзе ён пераехаў у Францыю, дзе жыў да 1933 года. У 1933 годзе быў арыштаваны і засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1943 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1945 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1953 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1955 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1958 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1960 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1963 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1965 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1968 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1970 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1973 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1975 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1978 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1980 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1983 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1985 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1988 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1990 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1993 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 1995 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 1998 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 2000 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 2003 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 2005 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 2008 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 2010 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 2013 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 2015 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 2018 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію. У 2020 годзе быў засуджаны на 10 гадоў каторгі. У 2023 годзе быў амністованы і вярнуўся ў Грузію.

Зъ Нябошчыкам зыйшоў у магілу глыбокас спачуваньне.

Digitized by srujanika@gmail.com

Новая хвала „дабравольных“ по

населеніцтва Менскай вобласці у Карэла-Фінскую ССР, Молатаўскую, Томскую, Комі-Марыйскую вобласці й Краснайрскі край для работы ў лясной прамысловасці, у саўгасах і калгасах. Тыя, што перасяляюцца, забясьпечваюцца: бясплатным праездам да месца пасялення, выдаецца аднаразовая грашовая дапамога ў размёры 600 да 1.000 рублёў на галаву сям'і ад 200 да 300 рублёў на кожнага сябру сям'і ў залежнасці ад вобласці пасялення. Сем'і перасяленцаў на новым месцы жыхарства забясьпечваюцца кватэрні і надзяляюцца прысялібімі ўчасткамі. На індывідуальнае будаўніцтва і набыццё жыўёлы ў месцы пасялення выдаецца доўгатэрміновы кредит. Перасяленцам у месца пасялення прыдадзенна ўзьготавіць камунікаты, а таксама пасяленчыя паселішчы.

усходніх акругах на 1 студзеня 1950 года, к сучаснаму мамэнту (г. зн. на 15 лютага 1951 г. — Ст. К.) створана 3.228 абліяднаных калгасаў.» Тады-ж «пачалося ўзбуйненне калгасаў і ў заходніх акругах рэспублікі, дзе на базе 1.472 дробных калгасаў створана 624 абліяднаная калгасы» («Звяздза» за 15 і 16 лютага 1951 г.). Такім чынам у ўсходніх акругах БССР на адзін узбуйнены калгас у сярэдні прыпадаюць трох дробных калгасаў, а заходніх акругах — два ѹ адна трэйцяцца. Само сабой зразумела, што такое мэханічнае ўзбуйненне сельскагаспадарскіх аздзінак — калгасаў пры настачы кваліфікаванага агранамічнага й тэхнічнага персаналу, пры савецкім арганізацыйным балагане ды пры дрэнай і недастатковай мэханізацыі сельскагаспадарскіх працы мусіла выклікаць раптоўны ўстрым у цэлым сельскагаспадарскім працесе, які ў сваю чаргу пацягнуў за сабой на вых хаос, а тым самым і раптоўнае зьніжэнне сельскагаспадарскай прадукцыі.

Але Хрушчоў у сваей прамове на вірасненій пленуме 1953 р. центральна-га камітету камуністичнай партії бывшому змушаны падаць такія жахлівія факти, якія паказалі, що аптымізм Маленкава, які запевняв на працягу трох год ра-дикальна падняць жыцьцю стандарт савецкага населеніцтва й забясьпечить яго юсім патрэбным, зъяўляєца толькі пропагандовым блефам. Ён съцвердзіў катастрафальны стан жывёлагодойлі, паказваючи яго ўжо не ў працэнтах, як звычайна практикуюць савецкія статы-стыкі, але ў вабслютных лічбах. Пай-менна ён падаў, што сяньня ў Савецкім Саюзе пагалоўе быдла на 3.500.000 штук ніжэйшае ад перадваеннага, а на 8.900.000 штук ніжэйшае ў параўнанні з 1928 го-дам (канец інспу), ня гледзячи на тое, што населеніцтва цяпер у ССРР у сувя-зі з натуральным прыростам і анексіяй новых тэрыторый значна павялічылася. Толькі ў 1953 годзе пагалоўе быдла зьменшилася больш чым на 2 мільёны штук. Але згодна дэмагагічнага прынцы-пу, што «няма тэй крэпасці, якой ня з'яўляй-б бальшавікі», Хрушчоў, як і Ма-ленкаў, запевніў, што на працягу 2-3 год наступіць радикальная паправа, бо толь-кі ў наступным, 1954 годзе, жывёлагадоўля дасягне стану: 65.900.000 штук быдла, 34.500.000 нерагатай жывёлы і

14.400.000 штук авечак і козаў.
Дзеля дасягнення прыабязанага палепшання ў наступных месяцах право-
дзіца рэарганізацыя кіраўніцтва калга-
саў і ўзмоцненая акцыя выганиння з
гарадоў аграномаў і зоотэхнікаў для
працы ў калгасах. З гэтымі мерапрыем-
ствамі, далёка не радыкальнымі, ідзе ў
пары крыклівая пропагандовая кампа-
нія на мітынгах і сходах, у прэсе й ра-
дыё за павышэнне ўзроўні сельскае га-
спадаркі, якая мае на мэце ня толькі за-
ахвоціць калгасынікаў да больш выдай-
ней працы, але й тое, каб выклікаць
уражанье гэтай шуміхай, што ў галіне
палепшання матарыяльнага быту ўза-
праўды нешта родіцца.

— Аднак у студзені сёлета аказалася, што
дагэтуль «ненарушальная збожжавая
(Заканчэнне на 3-ай балоне)

(Заканчиваются на 3-й балоне)

© Інтернет-ресурс: Kamunikat.org 2011

Зварот да прадстаўнікоў заходніх дзяржаваў Жэнэўскай Канфэрэнцыі

Прадстаўнікі народу Цэнтральна-Усходнім, кантралеванага Саветамі, будучы узходніе Эўропы на эміграцыі выслалі на растаць і павялічыцца цняжкасці атрыманца ад іх неабходныя ўступкі для заўбесцячання міру. Прадстаўнікі такіх міжнародных сітуацый, якіх ёсьце сяньня, самі па сабе звязаны тэктнічнай перамогай Саветаў. Гэткі становішча ўзміненіе панаўніцтва Саветаў над паддымімі народамі і аблігациі праніканьне камунізму ў заходніх демакратычных сістэмах. Такім чынам небясьпека тройцай сусветнай вайны будзе павялічвацца.

«Ніжэй падпісаны прадстаўнікі народу Цэнтральна-Усходніе Эўропы дазваляюць сабе перадаць Вашай Экспіліенцыі свае наступнага меркаванні:

1. Савецкія дыктатары разглядаюць Эўропу ў Азію, як адну суцэльнную палітычную праблему. У дасягненыхіх сістэмах агрэсіўна-імпрыялістычных мэтавых саўецкага Расея эксплютаце на чарзе адну за аднай кожную праблему ў розных частках савету. Добрая воля заходніх демакратычных і ёнінай жаданій зменшыць міжнароднае напружанье на шляхам пераговораў могуць быць выкарыстаныя камуністымі для іхных разбуразальных плянін.

2. Адзінае, што можа запёніць больш прэзыдент супакі і мір, гэта адступленне саўецкага Расея на лінію сваіх этнографічно-расейскіх межаў і зваленінне ўсіх дагэтуль паняволеных народоў.

Толькі такім чынам можна палаажыць канец саўецкай-камуністычнаму панаўніцтву ў Цэнтральна-Усходнім Эўропе і Азіі, панаўнінню, якое ў выніку сваім дазваляе трывалыя на івёлі мільёны людзей, бязълітасна эксплюатаваць вялізарныя людскія эканамічныя і ваенныя ресурсы падбітых народоў.

3. Па меры ўзрастання ўваружэння і павялічэння ваеннае патэнцыялу бл

Агрэсары ў ролі абароньнікаў міру

Камуністычны пісьменнік Говард Фаст у Нью-Ёрку атрымаў Сталінскую прэмію «за ўмацаванне міру паміж народамі». З гэтай нагоды быў скліканы ў біў агрэсіўнае пагадненне з Гітлерам і сам уключыўся актыўна ў вайну, на-паўшы на прыбалтыцкіх краінах. Пасля

і сам уключыўся актыўна ў вайну, на-паўшы на прыбалтыцкіх краінах. Пасля Ни Амерыканская паліцыя, на Белы заканчыўшы вайны Сталін падпіса-дом, ад якіх трывала далей раін Пяваў Савецкаму Саюзу яшчэ некалькі ў-трусы Броўка ў сваім вершы, не займа-раптыхскіх краінай і Кітай. Гэтак за- юща справамі няйсочуючай цензуры. У гаду Сталінінічай вайны ў Карэі і Нью-Ёрку ўва ўсіх кіёсках і кнігарнях Індакіта, якія працягваюцца і сяньня, можна свабодна купіць усе савецкія кніжкі, часопісы і газеты. І кніжкі вер-як Гітлерская прэмія міру тучыць таксама піятруса Броўку малі-б знайсці тут сваё месца і чытача. Але ў пасля-вайненіи гады загранічай беларускіх кніжак німа, хоцьбы і прасавецкіх. Вершы і алавяданы беларускіх пісьменнікаў можна знайсці толькі ў пе-ракладзе на расейскую мову. Масква за-бараўніла вывозіць беларускія кніжкі за-границу. Дык на Белы Дом, а чырвоны Крэмль не дазваляюць беларускім кніжкам вырвача за зялезнай заслоны на Захад.

Міру хоцьбы усе ў Савецкай Беларусі і ў Амерыцы. Але на хоцьбы міру ў Крэмлі. Міру хоцьбы рансены беларускі пісьменнік Пяतруса Прыходзька; міру хоцьбы сваякі і прыяцелі забітых на вайне беларускіх пісьменнікаў Андрэя Ушакова, Міколы Сурначова, Алесія Жакура, ды іншых. Вайна прынесла Беларусі зынічнені і нязылічаны ах-вяры. Але чырвоны Крэмль пад дымавой заслонай мірнай прапаганды ўсё яшчэ імкненца захапіць пад камуністычнае панаўнінне іншыя вольныя краіны.

Дык сапраўдны агрэсар — гэта крам-літскія верхаводы, а ня хто іншы.

М. Я.

УВАГА, КАНДЫДАТЫ НА СТУДЫІ!

Прыбліжаецца пачатак новага акадэ-мічнага году. Асобам, якія жадаюць пра-цягваць асвету, час ужо пачаць заха-ды аб атрыманні стылізованай ды абрыйме на ўніверсітэт.

Задабыванне вышэйшай асветы ў эміграцыйных умовах — хоць реч ня-лінейная, аднак маральна неабходная для ўсіх тых, хто мае адпаведную падрыхтоўку ды жадае дасць з сябе максімум у службе для сваіго народу. На выкары-стотуаць жа іншуючыя магчымасці — гэта ўжо праступак на толькі перад Бацькаўшчынай, але ўперад самым сабой.

У сувязі з тым, што магчымасці даво-лі адмежаваныя, просім зацікаўленых неадкладна пераслаць адпаведныя заявы на адрысы ЦБАА:

Centre des Organisations Universitaires Biélorusses à l'Etranger,
19, Place H. Hoover, LOUVAIN, Belgique.

Да заявы далучыць:

1. Кароткі жыццяціп,
2. 2 паштартныя фотаздымкі,
3. Арыгінал або копія пасьветчанія сынеласці (калі німа, выясняніць пры-чыны),
4. Задемку, якую галіну веды хоча-кандыдат студыяваць.

Урад ЦБАА

Трагедыя бяспрытульных

3 НАГОДЫ КАМУНИСТЫЧНАГА МІЖНАРОДНАГА ДНЯ АБАРОНЫ ДЗЯЦЕЙ

«З першых дзён саўецкай улады дзеци карыстаюцца ў нас усенараднай уявай і клопатамі. Аб дзецих у саўецкай краіне думае ня толькі сям'я, але і дзяржава».

Гэтак пісала маскоўская «Праўда» 1-га чэрвеня сёлета ў г. зв. «міжнародны дзень абароны дзяцей». Ці ўзапраўды такім шчасльвымі зьяўляюцца дзеци ў Савецкім Саюзе, як напісалася бальшавіцкая газета? Праўдай ёсьць тое, што народ любіць і шкадуе дзяцей. Дзеци для беларускага народу вялікай падзеяй хутусніней ёсьць цверджаныне газеты, якія сёлета ў г. зв. «міжнародны дзень абароны дзяцей».

Расстрэлы ўзапраўды сотні тысяч і зв. «контрреволюцыйнэр» і буржуаў, а дзяцей іхных выкінулі даслоўна на вуліцу. Грамадзянская вайна яшчэ больш павялічыла колькасць бяспрытульных сірот. Галодныя, хворыя, вашывыя, у лахманох, босыя, бяспрытульныя дзеци за-

паўняюць ў гарадох розныя руіны, пічо-ры, закінутыя каменяломі. У дзуйгіх халодных ноцях грэліся яны ля астыўных каткоў, у якіх варыўся асфальт для за-ліку і вуліц. Летам бяспрытульныя на-паўнялі гардзікі сады і паркі, гуртава-ліся каля рэчак, начавалі пад чаўнамі і аўтобусамі. Вясною тысячы іх старалікі прабраца на поўдзен, білжэй да ку-рортных мясцін. Там яны чысьцілі курортнікам абутак і выконвалі іншыя дробныя ўслугі. Бяспрытульныя ехалі з цыргункаў бязь білета, на дахах цягні-каў, у скрынках пад вагонамі, на тар-маху, хаваючыся ад чыгуначнай адміністрацыі і міліцыі. Змучаныя ўзімку, паведынкі на працягу некалькіх ноц, аўтава-ліся калекамі. Харчаваліся, як кажуць, што Бог пашле: жабравалі, жывіліся садох і агародах, рабілі наёты на рынкі, памагалі ў кражах зладзейскім шайкамі, дарослых.

Расстрэлы ўзапраўды ў часе ка-лектывізіі яшчэ больш павялічылі дзяцей іхных выкінулі даслоўна на вуліцу. Грамадзянская вайна яшчэ больш павя-лічыла колькасць бяспрытульных дзяцей. Го-лад трыццатых гадоў, якожышчына і цях у саўецкай краіне з першага дні апошняя зынічальная вайна выкінула іхнага нараджэння думае ня толькі народнікамі, але і дзяржава.

В. Б.

ник мае аўтамабіль і можа даехаць да

2)

Я, брат, зразу адгадаў,

Што музыкам ты радзіўся...

Малайчына ты, Сымон!

Адно-б толькі не пабіўся

І ты сам, як твой звон.

Здрэнгунўся хлопчык зъёгіка,

К дзеду цісненца бачком,

Такі шчупленкі ён, крохкі,

Вочкі-ж бліскаюць агнём.

І хлапчынка на стрымайся:

— Не, дзед, будзеш рагатаць...

Я даўно, дзядок, зъбіраўся

Дзеду нештакачка сказаць,

Ды ніяк на прыбяруся,

Не асьмелося ніяк —

Сымеху дзедава баюся!

— Эх, Сымон! ото дзівак!

Праўда: молада-зялёнка...

Ах, каб ты здаровы рос! —

Да сябе ўзяй дзед Сымона,

За плянук яго патрос.

— Ну расказвай! кажы сымела,

Мой музыка малады:

Што ў цябе там зноў насыпела?

Можа песня для дуды?

— Вось што ўперад я спытаю:

Дзед! ці чуе зямля боль,

Як па ёй саха крывая

Робіць боразны і роль?

Як зямельку конік топча,

Ці баліць ёй? ці чутно?

— Мудра ты пытаеш хлопча,

Проста слухаць мне дзіўно!

Не, чуе, бо на жыве:

Хіба можа чуць пясок?

Заўсягды зямля маўкліва:

Як ні бі яе — маўчок! —

Змоўк Сымонка і прыгнуўся,

Цень задумы на ім лёт;

Ён у думках зноў замкнуўся

Ды скуч траўку калі ног.

— Не, дзядок: а мене здаеща,

Што яна такі жыва,

Бо адкуль ўсё бярэцца;

Краскі, дзерава, трава?

Усё зь зямелькі, дзедка мілы!

Хто-ж іх корміць, дарагі?

Хто дae ім моцы, сілы?

Як, з чаго растуць лугі?

І чаго зямля так сумна

Познай восеніню, зімой?

І чаму прыветна, шумна

І так весела вясной?

Бо яна, відаць, што сябе знае,

Бо яна жыве, дзядок.

Усё жыве і душу мае:

Краска, дрэва і жучок...

— Хто-ж яго, Сымонка знае,

І на нам судзіць аб тым:

Гэта справа патайная

Палітыка разгону

Крэмль ужо ад даўжэйшага часу мае гэтага разгону сталіся ня толькі багацей-
выпрабаваныя спосабы перасьледванья шыя сяляне, што ўзапраўды падпадалі
нерасейскіх народаў Савецкага Саюзу й пад савецкае абазначэнне «кулакоў, але нацыянальна асл-
вынішчання іхнага нацыянальнага па-
тэнцыялу. Побач зь дзяржаўнымі заба-
ронамі праяваў беларускага нацыяналь-
нага жыцьця, терорам МВД, прымусовай
русыфікацыяй і цэлым радам іншых
мерапрыемстваў, накіраваных на выні-
шчэнне ѹ аслабленыне нацыянальных
патэнцыяў нерасейскіх народаў і іхнью
русыфікацыю, Москва систэматычна
праводзіць прымусовыя й г. зв. «добра-
вольныя» высяленыя й перасялены
Беларусаў зь іхнай роднай зямлі ѿ да-
лёкія чужбы краі, дзе нашыя людзі,
расцягнувшись сярод этнічна чужога
элементу, у сілу фактаў зъяўлююща пад-
дадзенія шыбкай асыміляцыі. Гэткім
способам Москва аслабляе непажаданы
еў і небяспечны для ейных плянаў не-

шыя сяляне, што ўзапраўды падпадалі
і ўсе тыя бяднейшыя і навет бедныя ся-
ляне, ведамыя ў савецкай тэрміналёгіі,
як «сераднякі» і «беднякі», якія супра-
ціўляліся калектывізацыі і былі аднесе-
ныя да катэгорыі «падкулачнікаў» і «ку-
лацкіх падгалоскаў» ці «кулацкіх пад-
пявалоў» (афіцыйная савецкая тэрмі-
ны). Уся гэтая маса тварыла сабой най-
больш прагрэсіўны і нацыянальна съве-
дамы ды нацыянальна актыўны слой бела-
рускага сялянства. Усё яно было пры-
мусова выселенае з родных земляў з кан-
фікацыяй маемасці, і тым самым на-
цыянальная патэнцыя беларускага наро-
ду была значна аслабленая.

Другая хвала масавага разгону, і гэ-
тым разам афіцыйна прымусовага, ме-
ла месца ѿ Захолній Беларусі ѿ 1940—

расейскі элемэнт, на месца якога насылае карэнных Расейцаў або, у меншай меры, зрусыфікаваных «нацменаў».

Найбольш трагічнай аказалася такая палітыка разгону для малых народаў Савецкага Саюзу. Зь імі Масква ня мае асаблівых клопатай: мабілізуеца цэлая армія МВД, акружжае населеныя пункты і на працягу аднаго-других дзён усё насельніцтва заладоўваеца на таварныя цягнікі і вывозіцца ў няведамым для яго кірунку, а тэя, што ставяць супраць, расстрэльваючы на месцы. Гэткі трагіч-
ла месца у Заходній Беларусі у 1940—1941 г.г., калі адбыліся адна за аднай трэћы фазы прымусовых вывазаў «варожага элемэнту» на апанаваных бальшавікамі тэрыторыях Заходніяе Беларусі. Побач з польскімі чыноўнікамі, памешчыкамі, асаднікамі ды паліцыяй, былі вывезеныя дзесяткі тысячаў і Беларусаў: сялян, западозраных у супрацоўніцтве з польскай паліцыяй, — а такія западозраныні грунтаваліся пераважна на даносах, — усіх ляснікоў і значную колькасць інтелігенцыі.

перасяленне ўжо лета і прадаўжася «бравольныя» перасяленні, на рэактующа індаў. Прэса савецкага прапагандовы апарат, узбуджаны кампаніяй, да перасялення, кратными вестак, касцьць Беларусаў, лася.

Але ня скончылася перасяленнія, я

расстрѣльвающаца на месцы. Гэткі трагічны лёс спаткаў насељніцтва Чечна-Інгускай аўтаномнай рэспублікі, крымскіх Татараў, Калмыкоў і Немцаў. Паволжа пад канец апошняй вайны. Падобная палітыка праводзіцца, хоць і паступова, і ў дачыненіі да малых народаў Прыбалтыкі: Летувісаў, Латышоў і Эстонцаў. Такія жахлівія й ія маючыя сабе прыкладаў у гісторыі акты геносядзізму зьяўляюцца першым вынаходам чырвонае Масквы.

Трэйцяя хвала разгону прыйшла па ўсей Беларусі ў вапошній фазе другой сусветнай вайны і адразу пасля ейнага заканчэння. Яна ахапіла людзей, што знаходзіліся пад падазрэннем супрацоўніцтва зь Немцамі. За праступнікаў і кандыдатаў да вызыву ўважаліся навет тыя жанчыны, што за аплату, каб зарабіць на кусок хлеба ў галодныя ваенныя гады, мылі нямецкім жаўнерам бялізну. Пад гэтую катэгорыю падпадала і тая мільённая маса Гатынікі, чыгуначнікі

Але тое, што можна даканаць з народамі малымі, нельга зрабіць з народамі вялікімі. Калі першых можна высяліць і разагнаць па нязъмераных прасторах Сібіру адным замахам на працягу кароткага часу, дык зрабіць гэтага з народамі вялікімі нельга зъ дзвязою прычынаў: а) немагчыма тэхнічна адразу перасяліць некалькі ці некалькі дзесяткаў мільёнаў чалавек; б) такое перасяленчнае прыклада- ённае маса Беларусаў, што былі прымусова вывезеныя на працу ў Нямеччыну і пасля вайны рэпатрыяваліся. Усе яны, як «изменники родины», былі арыштаваныя й разагнаныя па ўсходніх і паўночных пэрыфэрыях Савецкага Саюзу або накіраваныя ў лягеры прымусовай працы для ўстанаўлення разрушанай вайною індустрый.

Наступная чашчвертая хвада масавага пераселення ўз западную частину Еўропы

людзей; б) такое перасяленыне, прыкладам, Беларусаў ці Ўкраінцаў не магло-б прайсці незадуважана ў съвеце й выкликала-б вялікую хвалю абурэнья, што ў сваю чаргу шкодна адблася-б на савецкай замежнай пропагандзе. Таму ў дачыненыхі да гэтых народаў бальшавікі выкарыстоўваюць усякія нагоды, каб праводзіць акцыю перасяленцаў паступова, неўзаметку і пераважна «дабравольна».

Наступная, чацвертая хвала масавага разгону, датычыла Беларусаў, пераважна каталікоў і пераважна з Заходній Беларусі, якія ў запрауды дабравольна пакінулі сваю бацькаўшчыну. Як ведама, паспяшылі таго, калі Польшча сталася ваеннай здабычай Савецкага Саюзу, было дасягнутае між Москвой і Варшавай пагадненьне, што ўсе Палякі, пражываючы ў Беларусі, маюць права перасяліцца ў Польшчу. З гэтай нагоды скарыста-

ляеща ў запрауды білася для гэтага ворганы.

Гэтак Москва, «дабравольных» ленінскую Беларусь сваёй нацыянальнай больш высыліць бацькаўшчыны, з Расейцаў ці зрускаб перамышаць

На Беларусі сяньня адбываеца ўжо пята хвала такіх масавых перасялень-най і высыяленнай, калі ня браць пад увагу дробных «дабравольных» перася-леньнай на Камчатку, Сахалін, Сібір, якія праводзяцца систэматычна.

ла мноства Беларусаў каталіцкага вер-вyzнанья і часткава праваслаўнага, якія, падаючы сябе спэцыяльна Паля-камі, стараліся перасяліцца на польскія «земе одзысканэ» ў надзеі, што гэтым уратуюцца перад бальшавіцкім перас-дзішча насельніцтва беларускія нацыі, першае, маем тут маскоўскай пал-якую зь зялезнай водзяць бальшавіцкім перасялением.

Перша хвала такога разгону, пры гэтым узапраўдым масавага ѹ для беларускага народу асабліва балючага, пракацілася па ўсей Усходній Беларусі ў пэрыяд прымусовай калектывізацыі трыццатых і наступных гадоў і кампаніі «ліквідацыі кулацтва, як клясы». Ахвярамі

Мне здаецца ўсё, што мала
Пажывеш ты, галубок,
Бо ня любяць съвет і людзі,
Каб іх тайнасыці пазнаць,
Каб заглянуць у іх грудзі
І зыняць тайнасыці пячаць...
Ну, а што-ж ты мне, старому,
Думаў, хлопчыку, сказаць?
— Тое, дзедку, што нікому, —
Табе толькі можна знаць.
— Дзякую, хлопча, за увагу,
Надта рады, мой каток?
Сядзь бліжэй, а я прылягу,
Бо штось ные трохі бок...
Эхэ-хэ, брат! адсьпявана
Мая песня, дый пара —
Усё нутро ўжо папсавана,
Чуць трymаеца кара. —
Застагнаў дзед, кладучыся,
Лёг, шчаку рукой падпёр.
— Съмерць падходзіць, крадучыся,
Як да стада воўк з-за гор...
Ты, Сымон, баішся съмерці?
— Не!... сапраўды гавару:
Я-б хацеў скарэй памерці: —
Дзед памрэш, і я памру.
— Жышь табе, мой хлопча, трэба:
Ты малы яшчэ, дзіця;
Расквітнене твая глеба,
Прыйдзе час твайго жыцця...
Уміраць хоча! старэчы!...
Съмейся з гэтай гаманы!... —
Ды ў той момант дзесь далеча
Ціха бомкнулі званы,
І між імі звон пабіты,
Той надтрэснуты, стары;
Зыкі смуткам апавіты,
Млеюць жаласна ў бары.
— Вось цікава: аб тым звоне
Я й хацеў апавядыць.
— Ну кажы, кажы, Сымоне,
Бо цікава гата знаць.

ПЕСНЯ АБ ЗВАНОХ

Гудам-звонам срэбра-медным
Звоняць звоны на званіцы.
Звоняць звони ў час дзяньніцы,
Надвячэр'ем ясна-бледным,
Звоняць звоны галасныя.
Іх віталі сонца косы,
Агнявыя пасмы-стрэлы;
Нёсься звон іх у съвет белы,
Плыў іх гоман пад нябёсы
У пустэлі патайныя.
Срэбралітаю расою
Іх віталі краскі, травы,
Променъ ясны і ласкавы
У тэй росцы зъязў красою
І вясёлкам ткаў кароны.
Так званілі тыя звоны.
Між званамі на званіцы
Быў адзін звон нязвычайны,
Меў ён голас рознастайны,
Чараў дзіўныя крыніцы
І размовы нейкай тайны.
І быў сэрцам ён чульлівы.
Срэбраструнны, златагуکі,
Успрыймаў ён радасць, муки,
То маркотны, то шчасльві.
Як пакажа час разлукі,
Як павене міг спатканьня.
І ніколі не маўчалі
Струны-гуды звона тога:
Неба шыр, зямлі разлога,
Залатыя сонца далі
На яго адбітак клалі
Чары дзіўнага съпяваньня.
Аклікаўся ён і громам
Неба плыні віхрабежнай,
Буры чорнай і мяцежнай
І сълядком над Божым домам
Ад хмурынкі беласънежнай.
Ён зъліваўся ў тон суладны
З шумам лісьця і травінак
Зъ съпевам красак і былинак,
На ўсё чульы і ўспагалы.

Сълізкі шлях Хрущова

Нядайны перадавы артыкул «Правды» тараў цаліны і пустынных земляў, галоўным чынам у паўночным Казахстане й Сібіры. Дзесяткі тысячаў моладзі былі накіраваныя ў усходняе раёны на працы для апрацоўкі гэтых земляў.

Аднак ужо ў пачатку траўня сёлета «Правда» трывожна адзначыла, што ў

Газета адзначае, што пасыль съмерці Сталіна ягоныя наступнікі запеўнілі савецкіх грамадзян, што павысяць вытворчасць зернявых культур шляхам рэарганізацыі калгаснай сістэмы. Выкананьне гэтай нязвычайна цяжкой задачы узяў на сябе Хрушчоў. Ён прыйшоў да выводу, што посьпех залежыць ня толькі ад павышэння ўраджайнасці, але яшчэ ў большай меры ад пашырэння пасеўных прастораў. Таму Хрушчоў пачаравіў вывесці зь съялпога завулка заняпалую сельскую гаспадарку шляхам асваення трынаццаці мільёнаў гектараў

«Правда» трывожна адзначыла, што ў гэтым годзе ў Казахстане значна меней засеена зернявых культур, чымы ў мінульы гады. «Правда» абвінавачвала мясцовыя ўлады ў тым, што сельска-гаспадарскія мышыны ня выкарыстоўваюцца ў працы дзеля адсутнасці запасных частак. Запраўднага становішча ў раёнах асваення цаліны «Правда» ня выяўляла. Тысячы моладзі, якія паехали туды на працу, не знайшлі там самых наабходных умоваў для жыцця. Замест таго, каб заняцца працай дзеля пашырэння прастораў пасеўў зернявых

(Заканченыне зъ 1-ай балоны)

кає населені тих північні

база», якой цешыў савецкае насельніцтва Маленкаў, далёка нявыстарчальная, каб уратавацца перад голадам, што гэты голад загражае яшчэ ў багучым годзе. У сувязі з гэтым савецкая пропаганда перастала трубіць аб павялічэнні паглоўя быдла, а занялася выключна хлебам, гэтым асноўным прадуктам выжыўлення савецкага чалавека. У студзені і лютым сёлета адбылося ў Крэмлі рад зъездаў і нарадаў, прысьвечаных сельскай гаспадарцы, у якіх прынялі ўдзел працетайнікі з усяго Савецкага Союзу, ды было абвешчана рад дактрынэрскіх пастановаў і рэзалюцыяў, але справа не скрунулася зь месца.

Ужо ў сакавіку сёлета распачалося ў Саветах праўдзівае перасяленне народаў у пустынныя раёны Сібіру, Уралу і Казахстану. У працэсе гэтай акцыі Крэмль падраконаўску рэалізуе ў пастуляты сваей нацыянальнай палітыкі, бо

Каб знайсці ўзапраўды радыкальны, хоць і рзыкоўны выхад, партыя і ўрад на прапазыцыю Хрущова абвішчаюць у сакавіку сёлета гігантычны плян асваення й загаспадаравання на працягу 1954 і 1955 году вялізарных пустынных прастораў на Сібіры, Урале і паўночным Казахстане. Плян прадбачаў асваенне для сельскай гаспадаркі 13 мільёну гектараў, г. зн. 130.000 квадратных кіляметраў незаселеных пустынных прастораў. Калі ўзяць пад увагу вельмі кароткі тэрмін асваення і тое, што на гэтых прасторах існует толькі зямля ды неба, што іх трэба ня толькі абраўці ды засеіць, які «добраахвотны» перасяленцы галоўным чынам рэкрутуюцца з Беларусі і Украіны. На месца пераселеных Беларусаў і Украінцаў сюды насылаюцца жыхары этнаграфічных расейскіх тэрыторый. Беларуская савецкая прэса амаль у кожным нумары аж захлынаецца ад радасці, з якім «энтузіязмам» працоўныя Беларусі спаткалі пастанову партыі і ўраду аб «дабравольным» перасяленні на асваенне новых прастораў, як вялікая колькасць знаходзіцца «ахвотнікаў» перасяліцца, як выконваюць і перавыконваюць нормы тыя, што ўжо перасяліліся.

Ці гэты новы эксперымент выратуе Савецкі Саюз ад галоднай катастрофы, трэба моцна сумлявацца. Тое, што гэтае мерапрыемства праводзіцца з такім гарачкавым пасъпехам, дае падставы думань, што правал гэтай акцыі будзе няўхільны. Можна лёгка ў савецкіх умовах прымусу перасяліць у ваддаленія раёны мілённыя масы людзей, можна іх змусіць перавыконваць нормы, але зарганізацца, як сълед, гэтай складанай працы, належна яе змянізаваць пры савецкім балагане, адсутнасці кваліфікаваных работнікаў і тэхнічных уладжанінь, ніяк нельга.

Плян асваення пустынных раёнаў звязацца, як бачым, апошній дошкай ратунку перад катастрофай голаду. Усё аднак паказвае на тое, што гэтая катастрофа няўхільная.

Алесь Крыга

І прыемны бы ўспамінак.
А ў час ночы глуха-немы,
Калі месяц блеск свой кіне
У твар nochкавай пустыні,
І пад вэльмам ціхай дрэмы
Зоры высыплюць, бы іней,
Ажываў ён, і чароўна
Гралі струны яго самі,
І іх съпевам-галасамі
Месяц цешыўся бязмоўна
З хорам зор і небясамі.
А калі званар, бывала,
Залатыя ўзбудзіць струны,
Тады хмарка свае руны
Ніжэй к долу апускала,
Каб съпявалі ў іх пяруны.
Ды маўчаў прастор бяздонны, —
Навакола ўсё нямела,
Бура ўзъняща там ня съмела,
Бо мінuta песень звонных
Дабратою сэрцы грэла.
Так званіў ён, так ён клікаў,
Каб пазнаць добра адзіна,
Каб айцец ня крыўдзіў сына...
Ды для гэтых ягозыкаў
Ня прышла, дзядок, часіна.
Кожны раз, як съвет зъдзіўлёнъ
Слухаў съпей той з заміраньнем,
Праразылівым бразгатаньнем
Съпей яго глушылі звоны
І съціхалі з насымханьнем.
Ім зайдросна, дзедку, стала,
Што меў дар такі звон гэты,
І што съвет, у цыму адзеты,
Тая песьня асьвятляла,
Як і сонца съветліць кветы.
І заглушан быў званамі
Гэты звон, вяшчун прарочы;
Ня трывожыць ён больш ночы
І цымы, залеглае над намі,
Каб узвысіць лёс сірочы.
У няроўным тым змаганьні
Надаргайся звон чуды гірь.

Змоўклі песень пералівы.
Зноў пануе бразгатанье,
Пустазвонаў клік фальшывы.

І смуткуе звон разьбіты
Аб тых песьнях рознастайных,
Што ў прасторах, у бяскрайных

Зоры слухалі сукрыта,
Каб пазнаць іх сэнс патайны.
Але голас праўды, згоды

Не замрэ ў душы ніколі:
Будзе клікаць ён да волі,

Будзе ў сэрцы жыць заўсёды,
Як той вобраз лепшай долі. —

IV

Нікла жыцьце ў шумным лесе,
Агаляўся твар зямлі,
І ляцелі ў паднябесі
З звонкім крыкам жураўлі.
Восень съпеў вяла бясконцы,
Зь ветрам ходзячы ў кустох;
Восень прала кужаль тонкі —
Павуціння белы лён;
Восень шэрыя заслонкі
Моўчкі клала на адхон.
Восень шла ў сырым тумане,
Восень клыгала ў гары,
Восень песьні пела з рана,
Восень ныла ўвечары;
Восень слала дзень свой хмурны
Па падатак у лясы,
Каб на долы, стол хаўтурны,
Там заслаў ёй абрусы.
Ішоў зранку дзень пануры,
Ахінуўшыся ў імглу,
Вочы шэрыя прыжмурыць
І міргне вятру-арлу.
І падыме вецер съпевы,
Захістающа лясы,
І даюць падатак дрэвы,
Лістам съцелюць верасы.
Адзін верас і красуе,
Там шыраваць сине чишли ў

„Прауда аб удзеле Саветау у карэйскай вайне“

Пад такім загалоўкам амэрыканскі дапамогу. Калі-ж аказалася, што спроба камунікацыю ў якім чынамічнае ды куль-
тарнае жыццё краю. Сам па сабе бед-
шы зьявіліся з працэзыяй заклю-
чыць перамір'е і ў харкавыя долягату
пачынаючы паза ўсякім сумлівамі,
што карэйская вайна была справой Са-
ветаў і што прыгатаванні да гэтае вайны
распачаліся яшчэ ў 1945 годзе, г. зн. ад-
разу пасля акупацыі Паўночнай Карэі
савецкімі войскамі.

Тады-ж на чале паўночнокарэйскага
войску Максва паставіла савецкіх грама-
дзян. Гэтак прэм'ерам і галоўнакаманду-
ючым паўночнокарэйскай арміі стаўся
Кім Іль Сунг, савецкі грамадзянін і ах-
віцэр чырвонай арміі. Усе, што абы і афі-
цына ведама, зьяўляецца хвальшывым,
ня выклучоша і ягона карэйскага
прапровінчыца. Ён прысадзіў сабе прозы-
вішча забітага ў змаганьні з Японцамі
героя Карэі Кім Іль Сунга разам з яго-
нымі запраўды вялікімі заслугамі. Цэлы
жыццяціс асобы, займаючай становішча
прем'ера і галоўнакамандуючага Паў-
ночнай Карэі, адносіцца да зусім іншага
чалавека. Іншыя сабры ўраду Паўноч-
най Карэі находзяцца таксама з Савецка-
га Саюзу. Напрыклад, Нам Іль, шеф дэ-
легату Паўночнай Карэі ў Панамундзен
і цяперашні шеф паўночнокарэйскай дэ-
легату ў Жэнэве, быў таксама савецкім
грамадзянінам і ахвіцэрам чырвонай ар-
мі, адкамандзіраваным потым у Карэю.

У 1948 годзе Максва абвесціла аб вы-
вадзе савецкіх войскі з Паўночнай Ка-
реі, каб прымусіць Амерыку таксама
вывесці їхніе войскі з Паўднёвай Ка-
реі. Гэтая тактыка ўкарана пасля
пехам, бо Амерыка, паверыўшы савец-
кай заяве, узапраўды забрала свае вой-
скі з Паўночнай Карэі. Сяньня аднаго
сталася ў Паўночнай Карэі, якія і пры-
гатавалі інвазію Паўднёвай Карэі. Вяс-
ной 1951 году, на некалькі месцы пасля
выйхаду карэйскай вайны, на Паўночнай
Карэі прыбываў калі 20.000 савецкіх
ахвіцэрў і тэхнікаў, якія канчаткі пры-
гатаванні да інвазіі. Аружжа і веенныя
матарыялы, якія потым папалі ў амэры-
канскія руки, былі выпрадукаваны ў Савецкім Саюзе ўжо посьля 1948 году,
значыцца не малі іныя пакінутыя
выводжанымі савецкімі войскамі, але
былі прысланыя пазней якраз для мэ-
таў інвазіі. Як многа савецкіх ахвіцэрў
і тэхнікаў браў ўдзел у карэйскай вай-
не, съвётыць факт, што ў вайсковых
апэрацыях была ўжываная амаль вы-
ключна расейская мова як у вярхоўным
галоўнакамандаванні, так і ахвіцэрамі
у полі, што найлепш съвётыць абы іхным
пахожаны.

Збор дакументаў гаворыць аб савецкай
палітыцы ў Карэі наступнае: «Спачатку
Расейцы акупавалі Паўночную Карэю.
Падчас акупацыі пакінулі краіне рэжым,
што складаўся з савецкіх грамадзян і
карэйскага пахожданьня, маючы пуз-
насць, што гэтыя марыяніткі будуть
выконваць савецкую палітыку экспансіі.
Калі ўжо было пэўным, што гэты рэ-
жым ужо дастатковы быў сільны, каб
заняць цэлую Карэю, пры помочы гэтых
марыяністак распачалі вайну ѹ на пра-
цягу трох год вайны давалі ім поўную усклаўшы на яго адказнасць за сар-

ўшыні. Кітай, які сам карыстае з савецкай
помачы, празначыў 317 мільёнаў дали-
ту на адбудову Паўночнай Карэі, зна-
чыцца шмат больш, чымся на гэтую мэ-
ту выдае Максва. Пры падпісанні ў гэ-
тай справе пагадненія, кітайскі прэ-
зідэнт Чу-Эн-Ляй асьветыць, што ад нязы-
мічнай лічоных год лічоных год Кітай і Карэя бываюць
звязаны і што гэтае блізкая луч-
насць павінна быць утрымана і ў бу-
дучыні. Чу-Эн-Ляй, прайда, сказаў не-
Мяж Артур разбіў поўную войскі калькі кампліментаў і пад адрасам Ма-
Паўночнай Карэі, збліжаючыся да ракі сквы, тым на меней нядзвізначна даў-
зразумець, што савецкія інтэрэсы ў Ка-
рэі звязаны з выдачы адоносна далёкі, у каж-
дым выпадку не такія цесныя ё блізкія,
як інтэрэсы кітайскіх.

Апошнім часам сталася ведамым, што
Кітайцы асаджваюць сотні тысячай саўх
жыўнераў на карэйскіх сельскіх гаспад-
арствах, съявяночы адначасна іхныя
аружжа і рознага роду веенныя ма-
тарыялы, будуючы лётнішчы, масты і
дараў, разбудоўваючы порты і адбу-
доўваеца зруйнаваныя веенныя промыслы.
Дзяля гэтага камуністычны ўпраўляю-
шы на забарону ўмовай аб перамір'і, ной мела 10 мільёнаў жыхароў, з чаго
прыходзяць з Кітаю вялікія транспар-
ты аружжа і рознага роду веенныя ма-
тарыялы, будуючы лётнішчы, масты і
дараў, разбудоўваючы порты і адбу-
доўваеца зруйнаваныя веенныя промыслы.
Дзяля гэтага камуністычны ўпраўляю-
шы на забарону ўмовай аб перамір'і, ной мела 10 мільёнаў жыхароў, з чаго
прыходзяць з Кітаю вялікія транспар-
ты аружжа і рознага роду веенныя ма-
тарыялы, будуючы лётнішчы, масты і
дараў, разбудоўваючы порты і адбу-
доўваеца зруйнаваныя веенныя промыслы.

Пры разасланых плютках большага
размеру будуть далучаныя разылкі з
паданым поўнага кошту ўсіх перасла-
ніх дасцю плютак. Пасля атрымання
гэтага разылку ветліва просім ургулі-
ваць яго неадкладна.

3. Стараныямі ЦБАА наш Ансамбль
наспявіў колькі новых плютак, якія ўжо
хутка (праз колькі тыдняў) выйдуть з
прадукцыі:

Плюткі 30 см:

«Дарагая мне староначка»,
«Полька Янка»,
«Падніты родны съят дзяржавы»
— у вык. хору.

Плюткі 25 см:

1. «Ляўон»,
«Палыночак» — у вык. ведамага
баса Петры Конюха (выйдзе
трохі пазней),
2. «Ляўоніха»,
«Каханая» — у вык. мужчын-
скага дуэту,
3. «Восеньская песня»,
«І траба-ж было здарыцца» — у
вык. соле.

Музыка першага плютаку А. Туранко-
ва, слова М. Багдановіча. Да апошніх
трох музыку напісаў наш ведамага
кампазытар Алеся Карповіч на слова С.
Ясеня. Гэта рохы лёгкія да спявання,
і спадзянемся, што яны хоць крыху за-
пойміць прабел у беларускай музыцы
гэтага жанру.

Цяна пералічаных плютак гэтая-ж, як
і папярэднія сэрый, г. зн. 1 дал. за плют-
кі 25 см і 1.60 дал. за плюткі 30 см.

4. Гэтак-же хутка выйдзе з прадук-
цыі плютка Longplaying з мантажом «Зма-
гары шлях» (прыбл. 40 хвілін). Гэта гі-
сторыя змагання беларускага народу за
незалежнасць у прыгожай, жывой ма-

штавінія. Новыя залінды:

Mr. Marian Karaniewski, 88, Hercules Drayve, Roxbury-Hydro.

3 гэтых Прадстаўніцтваў просім у па-
асобных краінах выпісаць «Баць-
каўшчыну» ѹ на іх адрас перасы-
лапа за яе належнасць.

КАМУНИКАТ

БЕЛАРУСКАГА СТУДЕНЦКАГА АНСАМБЛЮ

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2011

Сылізкі шлях Хрушчова

(Заканчэнне з 3-й балоны)

культур, яны прымушаныя былі адда-
вацца свае сілы ѹ час на будаўніцтва па-
мешканняў і забясьпечанне сябе хар-
чаваннем. Сярод новых пасяленцаў
расце незадавальненне з уладаў, якія
прыслалі іх на працу ѹ нязычайна
цяжкіх бытавых ўмовы.

Хрушчоў палічыў патрэбным асабісту
наведаць Казахстан. Там на пленуме ЦК
камуністычнай партыі Казахстану абга-
варваліся заданыя распрацоўкі цаліны.
Апрача таго ад посыпуху распрацоўкі за-
лыжыць рэпутацыя Хрушчова ѹ ягонай
палаўчай будучынай. Ангельскі тыднё-
вік падкрэслівае, што Маленкаў ухіля-
ўшы ад усіх праблемаў сельскай гаспад-
аркі. Часапіс прыпамінае, што шмат за-
менжных назіральников разглядаюць ро-
лю Хрушчова ѹ вясвяеніі новых раё-
наў для павлічэння пасеваву ѹ адзнаки
аднак, як бачым, ані Маленкаў ані ніх
іншыя на дباء небяспечы голаду.
Для бальшавіцкіх верхаводаў ёсьць важ-
нейшай нагода для помсці над сваімі
супернікамі, чымся лёс мільёнаў іхных
грамадзян.

ШУКАЮЦЬ

Браты Мікалая Грыцука, сыны Піліпа-
вага, які нарадзіўся 15. 8. 1925 г. у вёсцы
Дуброва, Васілевіцкага раёну, Палескай
акругі і пад канец вайны прафесійнай
Гоззгайм Бадэн, у Нямеччыне. Весткі
сласць на адрас:

Mr. Paul Guz, 241 Lorica Ave,
Broadmeadows, Vic. Australia.

* * *

Цяна пошукаў: 10 фэнігau за кожнае
слова.

Грай-жа, дзеткі: скрыпка важна;
Смутак ты ёй свой вальшес,
І душа заплача кожна,
Як ты смыкам павядзеш,
Бо хто ў горкай паніверцы
Крыж нясе свой, жывучы,
У таго ў людзкое сэрца
Ёсьць праўдзівія ключы.
Грай-жа, хлопча, і старога
Ты хоць раз успамяні,
Бо мне жыць, браток, нямнога:
Мае злычаны ўжо дні.
З скрыпкай збудзеш сваё гора.
Зъ ёю ты ўжо не адзін,
Скрыпка — хлеб твой і апора,
Дык шануй яе, мой сын:
Скрыпка верна ўсім служыла,
Каб і ты ёй верны быў.
Гаварыў пастух Курыла,
Як духоніцу рабу.
І цікава была скрыпка,
Як-бы ў ёй быў хтось жывы:
Многа-сып'яна, звонна-гібка,
Бы выказавала славы,
Як па струнах смык, бывала,
Ручка здольная вяла;
Добра гэта скрыпка грава
І зывінела і гула.
Рад быў хлопчык: дар вялікі,
Неспадзейны то быў дар,
А Сымону лёс музыкі
Усыміхайся ў сонцы мар.
Ён із скрыпкай неразлучны,
Ня спускае яе з рук,
А ў час вольны і спадружны
Граў і цешыўся хлапчук.
А як часам горка стане
Ці засмущіца чаго,
Скрыпку ўспомніц — сонца глянє,
Асьвятляючы ўсяго.
І што ён на чуў-бы толькі,
І пальлецца з-пад смыка
Гоман песні, віхар полькі,
Быў для сэрца хлапчука. (Далей будзе)

А той вецер ліст драсуе,
Разъмітае, бы съміццё.
Глухла поле, замірала,
Як-бы дух пранеся злы,
І ў задуме пазірала
Даль з-пад шэрае імглы.
Так на дзетак глядзіць матка,
Як расходзяцца яны
Па ўсім съвеце з роднай хаткі
На мяжы свае вясны.
Нейкім жалем павявалася
Ад аголеных палёў,
Ад шнуроў тых, дзе бывала
Несіся шолах каласоў.
Там цяпер ралыя чарнела,
Глызы ўскопанай зямлі,
І пакону сецкай белай
Павуцінкі заплялі.
Пад агульным смутиакі гэты
Граў Сымон цяпер адзін,
Граў прашчанье жыццю лета,
Сыпеву-радасці даіці;
Граў разлуку з дзедкам мільям: —
Дзед на ўздуху дзялай жыць —
Пад крижком, пад тым пахільм,
Дзедка, друг яго, ляжыць.
Нейкім няждана съмерць скасіла,
Хоць даўно яна, як чень,
Шла за ім, свой міг сачыла
І забрала ў ўсіны дзені
Пры ўсіх людзях, сярод поля,
Як ён трошкі прыкархнуў;
Згас стары дзядок бяз болю,
Раз ці два адно зяхнү.
Перашэр век дзед бязродны,
Ціха жыць, цішэй сканаў,
І нікто ў пясок халодны
Сылёз гарачых не раніў
І на плакаў над труною:
Быў пастух — цяпер няма,
І халоднай цішынёю
Агарнула яго цьма.
Толькі ў часе пахаваньня,

Як закопвалі труну,
Горкі смутиакі разъвітаныя
Ускалыхнуў душу адну.
— Дзедка, міленкі дзядуня!
На што ты памёр? на што?
Хто-ж мяне цяпер прыгорне?
Хто мне слоўка скажа? хто? —
Прытуліўшысі пад крижкамі,
Ціха хлопчык галасіў;
Стук каменчыкаў нажамі
Віў яго і дух гасіў...
Пахавалі і накрылі,
Бомкнуў звон разы із два,
А на лета на магіле
Былынік вырасце, трава.
І цяпер вастрый Сымонка
Адзіноту ў сэрцы чуў,
Нейкі смутиак, бы пялёнка,
Моцна душу агарнуў.
Глянє ён вакол на поле:
Унь там груша, там лясок,
А там жоўценькі пясок,
А дзядка на ўгледзіў болей,
Ён памёр. І што з ім стала?
Дзэ-ж падзеўся яго дух?
Ці душа ў зямлі прапала,
Як агонь: гароў — і стух?
Ці яна па съвеце ходзіць,
Як туман які, адна,
І спакою не знаходзіць
І нікому ня відна?
Съмерць, жыццё... Дзіўно ўсё гэта!
І на што жыць? каб сканцаў?
Съмерць прышла і песьня сънета,
І прыложана пячаць.
І наўежаючы будзе съледу,
Жыць на съвеце ты ці не?...
Смутиакі хлапчук па дзеду,
І